

2021-2022

DUHOVÝ ZPRAVODAJ

1.Téma: Ekosystém lesa

Úvodník

Léto a prázdniny jsou za námi a nový ročník Duhových střípků před námi.

Proto neseďte v místnostech a vyrazte s nimi VEN!

Můžete se ale za prázdninami ohlédnout a začít jedním úryvkem rozhovoru z letošního tábora:

„...no jo, ale kam půjdeme hrát tu vlajkovku, když nám vlajkovkový les sežral kůrovec a je z něj zarostlá paseka? A co ten nízký, který jsme minule čistili? Ten je na vlajkovku malý, ale můžeme tam dělat domečky pro skřítky...“

Možná také řešíte, že se krajina kolem vás zásadně mění. Že naše místa, tradičně využívaná k určitým hrám zanikají. Že jste nuceni hledat nová místa. U nás zmizel vzrostlý les. Několik lesů.

Ale co (nebo kdo) to tedy vlastně je, TEN LES?

PŘEDSTAV SI

Nemůžete zrovna dnes ven? Nevadí, les si můžete představit – vizualizovat. (Děti u aktivity nemluví. Mluví jen vedoucí). Sedněte si (můžete i venku), zavřete oči a představte si, že sedíte v lese. A už je tu les. Se zavřenýma očima se podívejte, jak to tu vypadá? Co tu roste? Jsou tu zvířata? Je tu voda? Co cítíte? Co byste tu chtěli dělat? Je vám příjemně, nebo se bojíte? Je tu něco k jídlu? Projděte se lesem...

Po aktivitě si můžete říct, jaký les kdo viděl, případně navázat brainstormingem.

1. Brainstorming či myšlenková mapa

Brainstorming na téma LES – aktivita, která má dvě fáze. První je spontánní chrčení nápadů, myšlenek, slov a vět, nápady tu nehodnotíme (zapisujeme vše), druhá fáze je racionální, kdy se nápady a myšlenky mohou třídit (např. do podoby myšlenkové mapy). Aktivita trvá 5-10 min a ideální počet dětí je 5. Větší skupinu můžeme rozdělit, případně mohou pracovat společně.

Myšlenková mapa na téma LES – slouží k zapisování již získaných informací v souvislostech. Doprostřed se zapíše téma (Les) a do bublin okolo vždy jedna oblast (větev), která se dá dále rozvíjet (např stromy a do bublin dále např. Dub, smrk, bříza...). Při zapisování je dobré držet se jedné oblasti, dokud se nevyčerpá a teprve potom jít k další. Mladším dětem můžeme kreslit symbolické obrázky. Myšlenkovou mapu můžete následně využít venku, kdy si mohou skupinky dětí vybarvit vše, co z myšlenkové mapy opravdu najdou v lese, případně mohou do myšlenkové mapy vlepovat suché přírodniny, či vkládat do pytlíčků vzorky a přicvaknout je k myšlenkové mapě.

Můžete se těšit na tyto úkoly:

- brainstorming a myšlenková mapa na téma les.
- Plody lesa - malování na kaštaný vypěstuj si stromy, hra hnízda
 - Land art - vytvořte si svoje vlastní umění v lese
- Jelení - simulační hra
- Přírodní pexeso - Hra do lesa
- Otisky na trička

Uzávěrka prvního úkolu je:
30.11. 2021

Adresa pro odeslání fotek z úkolů:
sekce.brdo@brontosaurus.cz

Zpravodaje a přihlášky jsou na adrese:
duhovestripsy.brontosaurus.cz

Martin Kadala Hvězdová 10,602 00
Brno tel: 420724806155
sekce.brdo@brontosaurus.cz

2. Plody podzimního lesa

Na podzim nám les nabízí spoustu darů např. v podobě plodů a semen. Kaštanů, žaludů, šišek, šípků, nažek javoru, ořechů, bukvic.... Mohou se využít k přikrmování zvěře, nebo k některé z našich aktivit:

- Vypěstuj si stromek

Vydejte se na procházku podzimním lesem. Vezměte si s sebou igelitovou tašku, do které nasbíráte trochu lesní půdy. Pokuste se nasbírat co největší sbírku podzimních plodů. Tyto poté zasadte do květináčů, nebo třeba kelímků od jogurtu do lesní půdy, kterou jste si přinesli a označte názvem plodu (semínka) a datem. Pro zajímavost můžete dát několik plodů do podmisky s hlínou a nechat je jen tak venku do jara. Vyklíčí?

- Kresba na kaštany

Většina z vás asi zná „povídací kostky“ - Story Cubes. Vytvořte si „povídací kaštany“. Každý nakreslí obrázek bílou tužkou na kaštan. Kaštany vhodíme do čepice, postupně vytahujeme obrázky a příběhy mohou začít!

- HRA Hnízda - zásoby zvířat na zimu

„Je nejvyšší čas připravit si zásoby na zimu. Plodů je dost, jen je nanosít. Ale v přírodě jde někdy i o tvrdé soupeření. Kdo bude mít více zásob?“

Dvojice dětí si spolu vytvoří hnízdo (kruh z uzlovaček, či klacíků). Uvnitř má každá dvojice 7 podzimních plodů (zásob kaštanů, ořechů, šišek...). Jeden z dvojice hnízdo hlídá, druhý se vydává na loupežnou výpravu do cizího hnízda. Může ukrást vždy jednu zásobu a to takto: Vezme svoji zásobu (kaštan) a vyzve hlídače z cizího hnízda na souboj. Ten probíhá pomocí boje -kámen x nůžky x papír. Kdo vyhraje, ponechá si svůj díl (kaštan) a získá jeden díl soupeřovy zásoby (kaštan), který musí přinést do svého hnízda. Cílem hry je mít v daném časovém limitu co největší zásoby na zimu. Komu došly zásoby, nehraje, případně může získat nové u vedoucího hry za nějaký úkol (např. 20 dřepů) Platí pravidlo, že nesmím vyzvat 2x za sebou stejné hnízdo.

- Plody lesa na podzim- hry a tvoření

S plody (kaštany, žaludy, šišky, ořechy...) si můžete zahrát i kuličky, čáru, nebo si vytvořit zvířátka a postavičky. Stačí jen párátka, fixa nebo nalepovací oči, případně šídlo nebo velký zavírací špendlík. Můžete využít i opadané listy a jehličí k vytvoření dlouhého hada. Listy spojíte jehličím borovice stejně jako špendlíkem. Můžete také vytvořit podzimní mandalu z listů, nebo plodů.

3. Land art

Land artu se také přezdívá krajinné umění.

Využívá se v něm materiál, který umělci najdou na místě, které si vybrali pro svou tvorbu. Nepotřebují velké galerijní sály. Nemalují na plátna ale do hlíny. Staví sochy z kamenů a klacků nebo tvoří mandaly z přírodnin.

Land artu je mnoho druhů a vlastně nemá hranice. Ukazuje na drobné detaily, kterých si lidé v přírodě často nevnímají. Také je toto umění často dočasné. Díky tomu, že je vše vyrobeno z přírodnin a vystaveno počasí. Proto je land art v něčem ojedinělý a naprosto originální.

I vy se můžete stát umělci v krajině. Najděte si nějaké zajímavé místo, které se vám líbí. Může to být u vody, místo, kde rostou ostružiny, nebo kde je mnoho pařezů. Až takové zajímavé místo najdete pusťte se do tvoření. Pokud je vás hodně, rozdělte se na menší skupinky aby jste všichni mohly využívat různé materiály a vznikly různá díla.

4. Jeleni - simulační hra

Cíl: přiblížit dětem provázanost prostředí lesa a život jejích obyvatel. Uvědomit si faktory, které mají vliv na velikost populace a schopnost přežít v průběhu času.

Motivací bude život populace jelenů v určitém území

Hráče rozdělte na polovinu. Jedna polovina představuje les, druhá jsou jeleni. "Les" poskytuje jelenům určité příležitosti. Jsou to:

- jídlo (předvedeme tak, že si rukou pohladíme břicho)
- pití, vodu (předvedeme tak, že z obou dlaní utvoříme misku s vodou)
- domeček, přístřeší (předvedeme střechu nad hlavou)
- partnera pro rozmnožení- sameček x samička (předvedeme parohy)

"Jeleni" hledají v lese určité příležitosti, a to ty stejné, jaké les poskytuje. Obě skupiny stojí naproti sobě ve vzdálenosti asi 20 metrů. Vedoucí hry ohlásí první rok života v lese. Každý z hráčů představujících les si v duchu vymyslí, kterou z příležitostí jelenům nabídne (jídlo, pití, přístřeší, partner). Zároveň si každý z hráčů představujících jeleny v duchu vymyslí, co poběží do lesa hledat (jídlo, pití, přístřeší, partner). Na povel vedoucího hry (např. teď!) předvedou všichni hráči najednou příležitost, kterou si předtím v duchu vymysleli. (jen jednu a nesmí ji během jednoho roku měnit). Hned na to vyběhnou jeleni do lesa - naproti k hráčům - a snaží se jako první dorazit k tomu, kdo představuje stejnou příležitost, jako oni. Ten, kdo vytvoří dvojice (jelen x les) přežil a odchází v dalším kole dělat jeleny. Kdo zůstal sám a nepodařilo se mu utvořit dvojici stává se v dalším kole lesem.

Hra se opakuje dalším kolem - dalším rokem života v lese. Hra probíhá 10 let. Hráči se opět postaví naproti sobě a v duchu si každý vymyslí příležitost, kterou na vyzvání předvedou... V průběhu života lesa se mění počty jelenů a lesa. To má za následek upravení počtů v dalším roce.

Společně s dětmi se snažíme odhadnout, jak rok dopadne. Na konci hry společně shrneme, jak ovlivňoval počet příležitostí v lese počet jelenů a jak by asi probíhaly další roky.

6. Přírodní pexeso

Cílem hry je najít stejné přírodní, které vám nachystají vaši vedoucí. Zaměřte se hlavně na detaily. Aby se vaše pexesa, co nejvíce podobali.

Pravidla:

Vedoucí nasbírají 10 až 20 různých přírodnin (plodiny, kůra, květy, listy, kameny) z místa, ve kterém se děti pohybují. Přírodní by měly být typické pro dané území a tak lehké k nalezení. Nasbírané přírodní vedoucí položí na jednu polovinu látky a druhou je zakryje. Poté přivede hráče a cca na 30 vteřin jim přírodní ukáže. Hráči si mají během této doby přírodní zapamatovat a poté vyběhnout do okolí a přinést totožné. Hra podporuje znalost místa, kde je možné nalézt danou přírodninu.

S větší skupinou lze hrát tak, že hráče rozdělíme na poloviny. Každá skupina připraví 10 přírodnin na svou látku. Poté si vymění místa a snaží se najít totožné přírodní, které jim připravila předchozí polovina.

5. Listy na trička

Pomůcky: čerstvé listy, barva na textil (např. hobby barvy na textil, štětec, noviny, stará látka, igelit, světlé tričko, houbička na nádobí)

Nachystáme si čerstvé listy s výraznou žilnatinou, do trička vložíme noviny, aby se barva nepropila. Na igelit položíme noviny, na nich natřeme barvou na textil list na straně s žilnatinou a položíme na tričko. překryjeme starou látkou a přitlačíme list po celé délce (např. houbičkou na nádobí). Opatrně odstraníme starou látku a list. Začínáme světlou barvou na textil a postupně natíráme barvu tmavší.

Listy můžeme tisknout i přes sebe. Místo trička můžeme tisknout na látkovou tašku nebo prostírání na stůl...

